

Mini-Maria i västra nämndområdet

Verksamhetsbeskrivning – uppstart av verksamheten.

1. Bakgrund

Mini-Maria kommer att vara en mellan kommun och region integrerad öppenvårdsmottagning för ungdomar upp till 21 år med frågor eller problematik rörande alkohol, droger eller spel om pengar. Mottagningen ska även vända sig till de ungas närstående samt till professionella som kommer i kontakt med målgruppen.

Verksamheten har två huvudmän. Västra Götalandsregionen är huvudman för den del av verksamheten som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Respektive kommun är huvudman för den verksamhet som bedrivs enligt socialtjänstlagen (SoL).

Nio kommuner i västra hälso- och sjukvårdsnämndens geografiska område deltar i uppstarten av verksamheten: Mölndal, Härryda, Kungälv, Stenungsund, Ale, Lilla Edet, Partille, Lerum och Alingsås. Utbudspunkter kommer att finnas i alla kommuner.

Några av kommunerna kommer att gå ihop och samverka sinsemellan om kommunal resurs. Samverkansavtal avses tecknas mellan västra hälso- och sjukvårdsnämnden och följande sex kommuner: Mölndal, Ale, Lilla Edet, Partille, Lerum och Alingsås.

Härryda, Kungälv och Stenungsund ingår avtal med Mölndals stad för gemensam kommunal resurs.

Om en enskild ungdom, som söker sig till verksamheten, är folkbokförd i någon annan kommun som inte har upprättat avtal kan avgifter komma att tas ut efter överenskommelse mellan kommunerna.

Verksamheten skall arbeta utifrån socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen och annan gällande lagstiftning, riktlinjer och rekommendationer inom området. Det teambaserade och tvärprofessionella arbetet med ungdomarna i verksamheten skall vara absolut centralt. Ingången i arbetet är att samtliga unga som erhåller råd och stöd på mottagningen erbjuds att upprätta en samordnad individuell plan (SIP). Ungdomarna och deras anhöriga skall uppleva en lättillgänglig och sömlös vård med ett helhetsperspektiv på problembilden.

Mini-Maria ska vara en lättillgänglig mottagningsverksamhet dit unga människor och föräldrar söker sig på eget initiativ eller blir hänvisade till för att få råd, stöd och behandling för problem rörande riskbruk, skadligt bruk och beroende. Verksamheten skall utgöra ett komplement till samhällets övriga resurser. Lättillgängligheten skall ge möjlighet till tidig upptäckt och därmed tidiga och förebyggande insatser för att minska risken för beroende, omfattande social problematik och större vårdbehov.

Verksamhetens gemensamma centrala uppdrag skall vara inriktat på tidig upptäckt och stöd och behandling avseende riskbruk och skadligt bruk av alkohol, droger och spel om pengar. När det gäller psykisk ohälsa skall verksamheten behandla ungdomar och unga vuxna som i kombination med problematik rörande riskbruk, skadligt bruk och beroende har lindriga

psykiska besvär för att exempelvis förhindra att utvecklingskriser övergår i mer omfattande psykisk problematik.

De sociala insatserna kan bedrivas på uppdrag av kommunerna genom biståndsbeslut eller genom att ungdomar/närstående/övriga samarbetspartners tar en egen direktkontakt med verksamheten. Behandlare på Mini-Maria ska vid behov kontakta myndighetsutövande socialtjänst i respektive hemkommun.

Insatserna som genomförs inom verksamheten skall vara direkta enskilda behandlande insatser men i uppdraget skall även ett mer utåtriktat preventivt arbete ingå. Verksamheten planeras att påbörjas i början av 2022.

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med verksamheten är att motverka alkohol-, drog- och spelmissbruk bland ungdomar upp till 21 år. En utgångspunkt skall vara att nå unga människor i ett tidigt skede av riskbruk och skadligt bruk för att förhindra att detta utvecklas till ett beroende, allvarlig psykisk ohälsa samt att arbeta hälsofrämjande och förebyggande utifrån en tvärprofessionell ansats.

Mini-Maria skall därför vara en lättillgänglig mottagning med tydliga kontaktvägar som är anpassade till målgruppen. Mini-Maria skall sträva efter att vara välkänd bland unga och deras närstående och att de unga har vetskap om vad de kan få hjälp med på mottagningen. Mottagningen skall även vara känd för de professionella och ideella som arbetar med ungdomar upp till 21 år; som socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård, frivilligorganisationer, polis m.fl.

1.2 Uppdrag

Under Mini-Marias första år i drift, med start 2022, kommer verksamhetens huvudsakliga uppdrag och prioritet vara att erbjuda rådgivning och behandling till de enskilda ungdomar och deras närstående som söker sig till eller blir hänvisade till mottagningen. I Mini-Marias uppdrag över tid skall även ett mer utåtriktat preventivt informationsarbete ingå vilket kan komma att påbörjas under första året i drift om utrymme finns. Vidare skall tydlig statistik föras gällande drogvvanor hos de ungdomar som erbjuds råd och stöd på Mini-Maria. Statistik presenteras årligen i en årsberättelse, för att följa drogvvanemönster bland unga i västra nämndområdet.

Insatserna till enskilda ungdomar och deras anhöriga kan ske genom:

- Rådgivning och behandling i öppna former, utifrån den unges behov
- Samtal individuellt, med familj/anhöriga samt i nätverk
- Behandling enligt manualbaserade metoder enligt rekommendation i Socialstyrelsen - Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende
- Medicinsk behandling och bedömning samt hälsofrämjande insatser

- Drogtester
- Arbeta i samverkan med andra aktörer kring den unga och komplettera befintliga resurser och insatser.

Utåtriktat preventiva insatser kan ske genom:

- Konsultativa insatser och rådgivning till professionella
- Gruppverksamhet i form av föräldrautbildningar och informationsträffar för professionella.
- Utåtriktat informationsarbete som syftar till att förmedla samlad kunskap till ungdomar, föräldrar och professionella om bland annat droger, trender i drogvänemönster och erfarenheter av rådgivnings- och behandlingsinsatser.
- Utveckling av arbetsformer för tidiga och förebyggande insatser
- Utveckling av arbetsformer för att möta ungdomars familjer och sociala nätverk.

Allt arbete på Mini-Maria ska bedrivas utifrån evidensbaserad praktik och utgå från:

- Brukarens nytta, perspektiv och erfarenhet
- Beprövad erfarenhet inom professionen samt har stöd i vetenskap

1.3 Målgrupp

Målgruppen är ungdomar upp till 21 år som riskerar att utveckla ett beroende eller skadligt bruk av alkohol, droger eller spel om pengar, samt deras närstående.

1.4 Statistik och utvärdering

Utvärdering av de enskilda insatser som utförs på Mini-Maria skall ske systematiskt och presenteras årligen. Statistik över ungas drogvänor skall föras och presenteras årligen.

2 Verksamhetens förutsättningar

2.1 Huvudmannaskap

Verksamheten har två huvudmän. Västra Götalandsregionen är huvudman för den del av verksamheten som bedrivs enligt hälso- och sjukvårdslagen. Respektive kommun är huvudman för den verksamhet som bedrivs enligt socialtjänstlagen.

Utförare för Västra Götalandsregionens del av verksamheten är förvaltningen Regionhälsan. Regionhälsans uppdrag avseende Mini-Maria regleras i vårdöverenskommelse mellan västra hälso- och sjukvårdsnämnden och Regionhälsan.

Verksamhetens samfinansieras. Verksamheten skall drivas i nära samverkan och samarbete mellan huvudmännen. De olika huvudmännen ansvarsområden skall vara tydligt uppdelat utifrån profession och lagstadgade skyldigheter för respektive huvudman.

Vid behovsanalys och lokala förutsättningar ska Västra Götalandsregionen och respektive kommun tillsammans komma överens om hur de övergripande målen ska förverkligas.

2.2 Ledningsansvar

Respektive arbetsgivare/huvudman har ansvar för sin personal och skall svara för att verksamheten har en personal- och kompetensstruktur som tillgodoser god vård- och omsorgskvalitet, hög patient/klientsäkerhet och främjar kostnadseffektivitet.

2.3 Personal

Västra Götalandsregionen och respektive kommun ansvarar för sin personal och för att de har den utbildning och erfarenhet som krävs för att möta ungas behov och utföra de olika arbetsuppgifterna som förekommer utifrån respektive huvudmans ansvarsområden. Medicinsk, psykologisk och psykosocial kompetens ska knytas till mottagningen och samverka i tvärprofessionella team. Både manlig och kvinnlig personal ska eftersträvas, liksom personal av olika etniskt ursprung. Respektive arbetsgivare svarar för att kontinuerlig kompetensutveckling sker för personalen.

2.4 Tillgänglighet och valfrihet

Alla ungdomar, närstående och samarbetspartners skall ha god tillgänglighet till Mini-Maria. Mini-Maria skall ha mottagning i lämpliga, anpassade och tillgängliga lokaler. Utbudspunkter ska finnas i alla kommuner. Antalet tillgängliga timmar per kommun utgår enligt fördelningsnyckel utifrån befolkningsunderlag 13-21 år.

[Mottagningen skall vara öppen under dagtid och om möjligt kunna erbjuda kvällsöppet.](#)

Mini-Maria skall vara flexibel och kunna möta ungdomar och närstående som har svårigheter att ta sig till mottagningen och erbjuda digitalt möte som komplement. [Ungdomarna eller familjerna ska själva kunna välja mottagning oavsett var de är folkbokförda.](#)

Mini-Maria skall ha en tillgänglig och informativ hemsida. Hemsidan skall innehålla uppdaterad information om verksamheten, stödet som erbjuds, öppettider, relevanta länkar och kontaktvägar till verksamheten. Via hemsidan skall chattfunktion finnas där personal på Mini-Maria finns tillgänglig för att svara på frågor från ungdomar och anhöriga på angivna tider varje vecka.

Verksamheten ska även kunna nås per telefon och e-post under sina öppettider. Möjlighet att lämna meddelade skall finnas. Besökare skall kunna lämna återbud till besök via telefon eller e-post.

2.5 Dokumentation och kvalitetssäkring

Alla insatser på Mini-Maria ska dokumenteras enligt gällande lagstiftning för respektive huvudman.

Dokumentationen av verksamheten följer av det kvalitetssystem som huvudmännen beslutar skall gälla för att tillgodose uppföljningskrav, kvalitetssäkring och fortsatt utveckling av verksamheten.

3 Verksamheten vid Mini-Maria

3.1 Verksamheten

Verksamheten skall tillhandahålla en god och säker vård på lika villkor oavsett den unges kön, ålder, funktionsnedsättning, social position, etnisk och religiös tillhörighet eller sexuell läggning. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för de enskildes värdighet. Verksamheten ska präglas av hög etisk medvetenhet.

Personalen vid Mini-Maria skall identifiera, möta och behandla ungdomar med problem rörande riskbruk, skadligt bruk och beroende av alkohol, droger samt spel om pengar i en öppen tillåtande miljö. Ungdomar som söker sig till verksamheten ska kunna känna sig sedda, trygga och tillitsfulla i mötet med personalen och känna att deras frågor och problem blir respekterade och tagna på allvar.

Verksamheten skall präglas av en tvärprofessionell helhetssyn på ungdomens och familjens situation – och även övrigt på socialt nätverk, privat och professionellt. Tvärprofessionellt teamarbete och samverkan är grunden i arbetet. De tvärprofessionella teamen skall ha ett gemensamt förhållningssätt, men utifrån olika grundutbildningar och perspektiv närma sig varje ung person och familj utifrån sin respektive kompetens. Arbetssättet är stödjande, utbildande och inkluderande. Arbetet skall bedrivas utifrån samarbete i team såväl inom mottagningen som ute i samhället.

3.2 Kompetens

De tvärprofessionella kompetenserna är en av grunderna i Mini-Marias arbete. Grundkompetensen ska bestå av professionerna socionom, sjuksköterska, läkare och psykolog. För att kunna möta ungdomar utifrån deras behov och förutsättningar kräver uppdraget specifik kompetens och erfarenhet om ungdomars sociala och psykologiska utveckling. Missbrukskompetens och ett psykiatriperspektiv är nödvändigt för att förstå den grundläggande problematiken.

4 Samverkan

Mini-Marias verksamhet bygger på samverkan och samarbete mellan huvudmännen. Utöver det kommer samarbete och samordning med andra insatser i samhället att vara en viktig del för att tillgodose ungdomars behov och ska utgöra en grund för verksamheten. Mini-Maria ska samverka med socialtjänst, skola, ungdomsmottagning, hälso- och sjukvård, frivilligorganisationer, polis m.fl.

5 Verksamhetens insatser och resultat

Mini-Maria skall arbeta med ett kontinuerligt utvecklingsarbete/förändringsarbete i vardagen, som syftar till att förbättra verksamheten utifrån målgruppens behov.

Mini-Maria ska utvärdera och synliggöra sitt arbete och sitt resultat för personal, brukare och omvärld. Verksamheten ska årligen lämna en verksamhetsbeskrivning och årsberättelse till sina huvudmän.

Verksamheten skall årligen följas upp utifrån olika perspektiv:

- Brukar- och invånarperspektiv
- Tillgänglighetsperspektiv
- Verksamhetsperspektiv
- Personalperspektiv
- Ekonomiskt perspektiv

Uppföljningen ska utformas av verksamheten tillsammans med representanter för uppdragsgivarna. Förutom den professionella bedömningen skall brukarnas synpunkter efterfrågas.